

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра цивільного права № 1

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«Правове регулювання ринку житла»
(обов'язкова)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Затверджено на засіданні

Вченої ради

протокол №   від   р.

Ректор

Анатолій Гетьман

Харків 2021

Силлабус навчальної дисципліни «Правове регулювання ринку житла» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 22с.

Розробники:

Дуденко Тетяна Володимирівна,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права № 1 протокол №
11 від 2 вересня 2021 р.

Завідувач кафедри – Борисова Валентина Іванівна, кандидат юридичних наук, професор

ЗМІСТ

1. Вступ	4
2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни	10
3. Вимоги викладача	13
4. Контрольні заходи результатів навчання.....	14
5. Показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів	15
6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів	16

1. Вступ

1. Навчальну дисципліну «Цивільне право України» викладають:

Назва навчальної дисципліни	Правове регулювання ринку житла
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладачі	Ус Марина Володимирівна, доцент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент Дуденко Тетяна Володимирівна асистент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	057-704-92-98
E-mail	m.v.us@nlu.edu.ua t.v.dudenko@nlu.edu.ua
Консультації	Викладачі перебувають на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій вул. Пушкінська, 77, ауд. 31.
Онлайн консультації	Microsoft Teams, акаунт m.v.us@nlu.edu.ua Microsoft Teams, акаунт t.v.dudenko@nlu.edu.ua

Анотація навчальної дисципліни

Базовою *ціллю* викладання навчальної дисципліни є поглиблення студентами теоретичних знань з питань житлового права, засвоєння його загальних юридичних категорій та інститутів, розуміння зв'язку житлового права з цивільним правом, вивчення змісту житлових відносин, підстав їх виникнення, засвоєння способів захисту та відповідальності в житловому праві та набуття навичок їх практичного застосування.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- засвоєння необхідних теоретичних положень, вироблених житлово-правовою доктриною;
- ознайомлення студентів із нормативно-правовим матеріалом (джерелами житлового права);
- набуття навиків тлумачення норм житлового права та застосування положень житлового законодавства;
- навчитись аналізувати й тлумачити національне законодавство та норми міжнародного права предметом регулювання яких постає правове регулювання ринку житла;
- засвоєння місця житлового права в системі цивільно-правових дисциплін;
- формування вмінь аналізувати, робити висновки та обґрунтовувати свою точку зору щодо житлово-правових правовідносин;
- поглиблення знань у сфері аналізу матеріалів судової практики та вмінь їх застосовувати у практичній діяльності. вироблення вмінь до творчого мислення, самоосвіти, постійного підвищення свого професійного рівня.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:

– навчальна дисципліна «Правове регулювання ринку житла» за статусом у структурі освітньо-професійної програми підготовки правників є обов'язковою дисципліною і торкається теоретико-прикладних проблем у цивільному праві.

– вивчення даної дисципліни базується на наступних дисциплінах – теорія держави та права, конституційне право, цивільне право, цивільний процес, житлове право.

3. Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформованих в результаті освоєння навчальної дисципліни «Правове регулювання ринку житла»:

ПК – 1. Знання міжнародних стандартів прав людини в житлових правовідносинах, їх гарантій та способів захисту у разі порушення.

ПК – 2. Знання положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод щодо гарантування прав і свобод у сфері житлових відносин.

ПК – 3. Знання положень Конвенції про права дитини щодо гарантування прав і свобод дітей у сфері житлових відносин.

ПК – 4. Знання прецедентної практики Європейського суду з прав людини щодо захисту прав у сфері житлових відносин.

ПК – 5. Розуміння природи житлових норм і місця житлового права в системі права.

ПК – 6. Розуміння сфери дії житлових норм.

ПК – 7. Знання взаємозв'язку житлового права та інших загальнотеоретичних та спеціальних навчальних дисциплін.

ПК – 8. Знання засад і принципів житлового права, а також змісту його правових інститутів.

ПК – 9. Знання методів, прийомів і способів правового регулювання житлових відносин.

ПК – 10. Знання учасників і змісту житлових правовідносин та видів юридичних фактів, як підстав їх виникнення та припинення.

ПК – 11. Знання прав та обов'язків власників житла, членів ЖК та ЖБК, наймачів (орендарів) житла, членів сім'ї власника житла, користувача службовими жилими приміщеннями та гуртожитками тощо та способів їх захисту.

ПК – 12. Здатність аналізувати юридичні проблеми у сфері житлових правовідносин та приймати вмотивовані рішення їх розв'язання.

ПК – 13. Здатність виявляти прогалини в правовому регулюванні житлових відносин і вміти вирішувати проблеми шляхом застосування аналогії закону та аналогії права.

ПК – 14. Здатність до аналізу норм цивільного права при вирішенні проблем у сфері регулювання житлових відносин.

ПК – 15. Здатність до системного аналізу різних наукових підходів та теорій з окремих проблем житлового права для висловлення та обґрунтування власних висновків.

ПК – 16. Здатність здійснювати професійне тлумачення нормативно-правових актів для реалізації прав учасників житлових правовідносин.

ПК – 17. Здатність застосовувати знання з житлового права для подальшого вивчення навчальних дисциплін цивільно-правового циклу.

ПК – 18. Навички орієнтуватися в умовах постійної зміни житлового законодавства.

ПК – 19. Навички застосування до житлових правовідносин цивільного законодавства.

ПК – 20. Навички збору та аналізу інформації з джерел житлового права.

ПК – 21. Навички працювати з Єдиним державним реєстром судових рішень.

ПК – 22. Уміння творчо використовувати знання теорії житлового права та положень житлового законодавства при вирішенні конкретних ситуацій у професійній діяльності.

ПК – 23. Уміння складати проекти договорів у сфері житлового права.

В результаті засвоєння навчальної дисципліни «Житлове право» здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД – 1.1. Демонструвати навички правового (цивілістичного) мислення.

РНС НД – 1.2. Демонструвати знання міжнародних стандартів прав людини в житлових правовідносинах.

РНС НД – 1.3. Демонструвати знання положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенції про права дитини щодо

гарантування та забезпечення захисту прав суб'єктів у сфері житлових правовідносин.

РНС НД – 1.4. Демонструвати знання форм реалізації конституційного права громадян на житло.

РНС НД – 1.5. Демонструвати розуміння житлового права як комплексної галузі права.

РНС НД – 1.6. Демонструвати знання специфіки житлових відносин та особливостей їх правового регулювання.

РНС НД – 1.7. Виокремлювати підстави виникнення житлових правовідносин і визначати особливості видів житлових правовідносин.

РНС НД – 1.8. Демонструвати знання системи житлового законодавства.

РНС НД – 1.9. Виявляти проблеми у правовому регулюванні житлових відносин і пропонувати способи їх вирішення з використанням теоретичних знань з цивільного права.

РНС НД – 1.10. Знати юридичні терміни та поняття житлового права та використовувати їх процесі професійної діяльності.

РНС НД – 1.11. Здатність продемонструвати знання і розуміння основних положень та змісту правових інститутів житлового права.

РНС НД – 1.12. Здійснювати системний аналіз підстав виникнення житлових правовідносин.

РНС НД – 1.13. Визначати коло учасників житлових правовідносин, їх правосуб'єктність, суб'єктивні права та обов'язки.

РНС НД – 1.14. Демонструвати знання поняття житла та критеріїв визнання його придатним для проживання.

РНС НД – 1.15. Демонструвати розуміння критеріїв поділу житла на житлові фонди.

РНС НД – 1.16. Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз змісту договорів у житловій сфері.

РНС НД – 1.17. Демонструвати знання та розуміння значення договору в регулюванні житлових відносин.

РНС НД – 1.18. Здійснювати критичний і системний аналіз колізійних норм житлового права.

РНС НД – 2.1. Пояснювати природу й зміст права власності на житло.

РНС НД – 2.2. Здійснювати системний аналіз підстав набуття права власності на житло.

РНС НД – 2.3. Здійснювати системний аналіз договорів, спрямованих на передачу житла у власність.

РНС НД – 2.4. Підготувати проекти договорів, спрямованих на передачу житла у власність: купівлі-продажу житла, міни житла, договору довічного утримання (догляду).

РНС НД – 3.1. Пояснювати природу і зміст речових прав користування житлом.

РНС НД – 3.2. Здійснювати системний аналіз підстав визнання громадян такими, що потребують поліпшення житлових умов.

РНС НД – 3.3. Здійснювати системний аналіз підстав визнання громадян такими, що потребують соціального захисту в житловій сфері.

РНС НД – 3.4. Здійснювати системний аналіз договорів, спрямованих на передачу житла у користування.

РНС НД – 3.5. Підготувати проекти договорів, спрямованих на передачу житла у користування: договору найму (оренди) житла приватного житлового фонду; договору найму житла державного та комунального житлового фонду; договору найму соціального житла; договору найму службового житла.

РНС НД – 3.6. Застосовувати набуті теоретичні знання у професійних ситуаціях щодо реалізації та захисту прав власників та користувачів житла.

РНС НД – 3.7. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав учасників житлових правовідносин.

РНС НД – 3.8. Застосовувати нормативно-правові акти при вирішенні практичних ситуацій у сфері житлового правовідносин.

РНС НД – 3.9. Відшукувати професійну інформацію, необхідну для вирішення ситуацій в сфері житлових відносин в електронних базах даних.

2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни

2.1. Анотація програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні характеристика ринку житла в Україні. Правове регулювання відносин щодо задоволення житлової потреби власника житла.

Загальна характеристика ринку житла. Житлові правовідносини: поняття та види. Суб'єкти та об'єкти ринку житла.

Конституційне право громадян України на житло: його зміст та правові гарантії реалізації.

Житлове законодавство. Поняття житлового законодавства. Система житлового законодавства України.

Житло як об'єкт житлових правовідносин. Поняття житла. Поняття житлового фонду та його види. Переведення жилого приміщення в нежиле. Визнання житла непридатним для проживання.

Підстави набуття права власності на житло. Порядок набуття права власності на збудований одноквартирний житловий будинок. Приватизація державного житлового фонду. Договори, спрямовані на передачу житла у власність.

Здійснення та припинення права власності на житло. Користування житлом, яке належить громадянину на праві власності. Підстави припинення права власності на житло та їх правові наслідки.

Право спільної власності на житло. Підстави виникнення права спільної часткової власності на житло. Здійснення права спільної часткової

власності на житло. Право співвласників розпоряджатися своєю часткою у праві спільної часткової власності на житло. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності на житло, припинення права на частку у спільному житлі. Поділ або виділ частки в одноквартирному житловому будинку або квартирі, що є у спільній частковій власності. Підстави виникнення та припинення права спільної сумісної власності на житло. Право спільної сумісної власності на приміщення загального користування, опорні конструкції та різне обладнання у дво- або багатоквартирному житловому будинку.

Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: створення об'єднання, його правове становище, основні напрямки діяльності.

Модуль 2. Правове регулювання відносин щодо задоволення житлової потреби користувача житла.

Забезпечення громадян житлом в будинках житлових та житлово-будівельних кооперативів (далі – ЖК та ЖБК). Порядок організації та діяльність ЖК та ЖБК. Право на отримання житла в будинках ЖК або ЖБК. Права та обов'язки членів ЖК або ЖБК. Правові наслідки викупу квартири членом ЖК чи ЖБК.

Речові права користування житлом. Права та обов'язки членів сім'ї власника житла. Права та обов'язки членів сім'ї члена ЖК або ЖБК. Права та обов'язки користувача житла за договором довічного утримання (догляду). Право користування житлом, одержане за заповідальним відказом.

Користування житлом на умовах договору найму (оренди) в будинках приватного житлового фонду (комерційний найм житла). Поняття договору, його предмет, форма та строк. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Підстави та правові наслідки розірвання договору.

Договір оренди житла з викупом як особливий вид договору найму (оренди). Істотні умови договору оренди житла з викупом. Строк та форма

договору. Права та обов'язки сторін. Дострокове розірвання договору та його правові наслідки. Спадкування прав та обов'язків за договором оренди житла з викупом. Правові наслідки повної сплати орендних платежів.

Договір найму житла в публічних (державному або комунальному) житлових фондах (договір споживчого найму житла). Підстави для визнання громадян потребуєчими поліпшення житлових умов. Облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов. Першочергове та позачергове надання жилих приміщень. Норма жилої площі, розмір житла, що надається громадян, додаткова жила площа. Підстави для вселення в надане жила приміщення. Права а обов'язки сторін за договором споживчого найму житла. Підстави і порядок визнання ордера на жила приміщення недійсним. Виселення з жилих приміщень: підстави та правові наслідки.

Договір найму соціального житла. Підстави виникнення у громадянина права взяття на соціальний квартирний облік. Договір найму соціального житла як підстава для заселення житла із житлового фонду соціального призначення. Предмет договору найму соціального житла, права та обов'язки сторін. Підстави для розірвання договору найму соціального житла та його правові наслідки.

Користування службовими жилими приміщеннями. Поняття службового жилого приміщення. Особи, яким може бути надано службове жила приміщення. Порядок надання службового жилого приміщення. Права та обов'язки особи, яка користується службовим жилим приміщенням. Виселення з службових жилих приміщень: підстави та правові наслідки.

Користування гуртожитками. Поняття гуртожитку. Порядок надання жилої площі у гуртожитках. Права та обов'язки, яка користується жилим приміщенням у гуртожитку. Виселення з гуртожитку: підстави та правові наслідки.

Відповідальність за порушення житлового законодавства. Вирішення житлових спорів. Види порушень житлового законодавства. Види

відповідальності за порушення житлового законодавства. Способи захисту житлових прав. Порядок вирішення житлових спорів.

2.2. Основні модулі навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЕКТС: 4 Кількість модулів: 2 Загальна кількість годин: 120 Тижневих годин: 2-4	Рівень освіти – другий (магістерський) Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право»	Обов'язкова Модуль 1 Загальна характеристика ринку житла в Україні. Правове регулювання відносин щодо задоволення житлової потреби власника житла Лекції: 12 Практичні заняття: 12 Самостійна робота: 48 Модуль 2 Правове регулювання відносин на ринку житла. Лекції: 10 Практичні заняття: 14 Самостійна робота: 32 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

3. Вимоги викладача

При вивченні навчальної дисципліни «Правове регулювання ринку житла» до студента висуваються наступні вимоги:

- регулярне відвідування лекцій;
- підготовка до лекції шляхом ознайомлення з матеріалом підручника за темою;
- написання конспекту лекції;
- самостійне опрацювання текстів джерел житлового права;
- систематична підготовка до практичних занять;
- активність роботи на практичних заняттях;

- оволодіння знаннями;
- додержання норм академічної поведінки та етики.

4. Контрольні заходи результатів навчання

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни «Правове регулювання ринку житла» здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи за результатами заліку за результатами практичних занять.

4.1. Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

лекції - 0 балів;

практичні заняття - 75 балів;

виконання завдань СРС - 25 балів;

Разом: 100 балів.

Якщо студент набрав протягом семестру за підсумками поточного контролю менше 35 балів з навчальної дисципліни, то він одержує оцінку «незараховано».

4.2. Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Правове регулювання ринку житла в Україні» виставляється в залікову книжку у вигляді: «зараховано» або «незараховано» відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
A	Зараховано – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
B	Зараховано – вище середнього рівня з кількома помилками	80 – 89

C	Зараховано – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок	75 – 79
D	Зараховано – непогано, але зі значною кількістю недоліків	70 – 74
E	Зараховано – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 69
FX	Незараховано – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	35 – 59
F	Незараховано – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	1 – 34

4.3. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за допомогою наступних методів педагогічного контролю:

а) традиційні методи:

- усного індивідуального опитування;
- письмового контролю;
- розв'язання практичних завдань.

б) методи самоконтролю:

- уміння самостійно оцінювати свої знання;
- уміння самостійно знаходити допущені помилки, неточності, а також спосіб усунення виявлених недоліків.

5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів

При вивченні навчальної дисципліни «Правове регулювання ринку житла» самостійна робота студентів здійснюється у трьох взаємопов'язаних формах:

- аудиторна самостійна робота, яка здійснюється під керівництвом викладача (конспектування та засвоєння матеріалу теми, яка розглядається на лекції);
- позааудиторна самостійна робота (вивчення нового матеріалу; читання та аналіз джерел житлового права; підготовка до практичних занять; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни тощо);
- творча, у тому числі науково-дослідницька робота (підготовка рефератів, доповідей, інформацій за темами).

6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів

1. Нормативно-правові акти:

1.1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

1.2. Житловий кодекс України: Закон України від 30.06.1983 р. № 5464-Х [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10>.

1.3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

1.4. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.

1.5. Концепція державної житлової політики. Схвалено постановою Верховної Ради України від 30.06.1995 р. № 254/95-ВР [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/95-вр>.

1.6. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3334-15>.

1.7. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19.06.1992 р. № 2482-XII [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12>.

1.8. Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва: Закон України від 25.12.2008 р. № 800-IV [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-17>.

1.9. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29.11.2001 р. № 2866-III [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14>.

1.10. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14.05.2015 р. № 417-VIII [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-19>.

1.11. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>.

1.12. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV в ред. Закону України

від 11.02.2010 р. № 1878-VI [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1878-17>.

1.13. Правила обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов і надання їм жилих приміщень в Українській РСР: затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 11.12.1984 р. № 470 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/470-84-п>.

1.14. Положення про порядок надання службових жилих приміщень і користування ними в Українській РСР: затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 04.02.1988 р. № 37 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-88-п>.

1.15. Перелік категорій працівників, яким може бути надано службові жилі приміщення: затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 04.02.1988 р. № 37 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-88-п>.

1.16. Примірне положення про гуртожитки: затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 03.06.1986 р. № 208 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-86-п>.

1.17. Примірний статут житлово-будівельного кооперативу: затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 30.04.1985 р. № 186 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/186-85-п>.

1.18. Про механізм впровадження Закону України "Про приватизацію державного житлового фонду": постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.1992 р. № 572 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/572-92-п>.

1.19. Порядок оренди житла з викупом: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. № 274 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/274-2009-п>.

1.20. Правила утримання жилих будинків та прибудинкових територій: затв. наказом Держ. комітету з питань житлово-комунального господарства від 17.05.2005 № 76 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0927-05>.

1.21. Про практику застосування судами законодавства, що регулює право власності громадян на жилий будинок: постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.10.1991 р. № 7 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-91>.

1.22. Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.1995 р. № 20 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.

1.23. Про деякі питання, що виникли в практиці застосування судами Житлового кодексу України: постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.04.1985 р. № 2 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради

України. Законодавство України. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-85>.

1.24. Про практику застосування судами законодавства про житлово-будівельні кооперативи: постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.09.1987 р. № 9 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-87>.

2. Підручники, навчальні посібники, монографії, статті тощо:

2.1. Галянтич М.К. Житлове право України: Навч. посіб. / М.К. Галянтич, Г.І. Коваленко. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 480 с.;

2.2. Житлове право України: Навчальний посібник / За ред. Є.О. Харитонова. – К.: Істина, 2008. – 160 с.;

2.3. Сліпченко С.О., Мічурін Є.О., Соболев О.В. Житлове право України: Науково-практичний посібник. – Харків: Епада, 2003. – 344 с.;

2.4. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, А.І. Бірюкова та ін.; за ред. В.І. Баранової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – Х.: Право, 2014. – Т. 2. – 816 с.

2.5. Маслов В.Ф. Право на жилище: монографія / В.Ф. Маслов. – Харків: Издательство при Харьковском государственном университете "Вища школа", 1986. – 285 с.

2.6. Золотарь В.А., Дятлов П.Н. Советское жилищное право: Учебное пособие / В.А. Золотарь, П.Н. Дятлов. – К.: Лыбидь, 1990. – 261 с.

2.7. Мичурин Е.А. Договоры с жильем. / Е.А. Мичурин. – Харків: "Медиагрупа "Харьков юридический", 2001. – 155 с.

- 2.8. Житлове законодавство України: стан та шляхи удосконалення: Монографія / З заг. ред.. М.К. Галянтича. – К.: КВІЦ, 2006. – 564 с.
- 2.9. Галянтич М.К. Теоретично-правові засади реалізації житлових прав громадян в умовах ринкових перетворень. / М.К. Галянтич. – К.: Науково-дослідницький інститут приватного права і підприємництва, 2006. – 512 с.
- 2.10. Правове регулювання некомерційних організацій в Україні: монографія / І.В. Спасибо-Фатєєва, В.І. Борисова, О.П. Печений та ін.; за заг. ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. – Х.: Право, 2013. – 480 с.
- 2.11. Замуравкіна Р.М. Отдельные вопросы регулирования отношений найма жилья / Р.М. Замуравкіна // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України. – 2005. – Вип. 75. – С. 56-61;
- 2.12. Замуравкіна Р.М. К вопросу о регулировании отношений коммерческого найма жилья с участием нанимателя – юридического лица / Р.М. Замуравкіна // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України. – 2009. – Вип. 105. – С. 215-220;
- 2.13. Замуравкіна Р.М. Актуальні питання реалізації житлових прав в умовах світової фінансової кризи / Р.М. Замуравкіна // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України. – 2010. – Вип. 109. – С. 94-100;
- 2.14. Замуравкіна Р.М. Защита жилищных прав сторон договора коммерческого найма (аренды) жилища / Р.М. Замуравкіна // Харьковская цивилистическая школа: защита субъективных гражданских прав и интересов: Монография /И.В. Спасибо-Фатеева, М.Н. Сибилев, В.Л. Яроцкий и др.; под общ. ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2014. – С. 487-498;
- 2.15. Замуравкіна Р.М. Жилище / Р.М. Замуравкіна // Харьковская цивилистическая школа: объекты гражданских споров: монография / И.В.

Спасибо-Фатеева, В.И. Крат, О.П. Печеный и др.; под общ. ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2015. – С. 263-272;

2.16. Замуравкина Р.М. Право на жилище / Р.М. Замуравкина // Харьковская цивилистическая школа: грани наследственного права: монография / И.В. Спасибо-Фатеева, О.П. Печеный, В.И. Крат и др.; под ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2016. – С. 278-288;

2.17. Замуравкина Р.М. Договоры в жилищном праве / Р.М. Замуравкина // Харьковская цивилистическая школа: о договоре: монография / И.В. Спасибо-Фатеева, О.П. Печеный, В.И. Крат и др.; под общ. ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2017. – С. 533-550.

3. Интернет-ресурси.

<http://www.court.gov.ua> – Судова влада України (офіційний портал)

<http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України

<https://supreme.court.gov.ua> – Верховний Суд

<http://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень

<http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України

<http://echr.coe.int> – Європейський суд з прав людини